

نیویورک تایمز
8 فوریه 2005
تبغات منفی حمله به ایران برای حقوق بشر
نوشته شیرین عبادی و هادی قائمی

کاندولیزا رایس وزیر خارجه آمریکا در سفر اخير خود به اروپا اطمینان داد که برنامه ای برای حمله نظامی به ایران "در دستور کار نیست." اما با وجود انکار خانم رایس بیانات اخیر دولت بوش نظیر سخنرانی سالانه پرزیدنت بوش در کنگره و نیز اظهارات معاون وی دیک چنی درباره امکان حمله نظامی اسرائیل به ایران همگی تداعی کننده شعارها و گفتارهای ماه های پیش از تهاجم نظامی آمریکا به عراق در سال 2003 می باشد. خانم رایس خود بر این نکته صحنه گذارد که "عملکرد رژیم ایران در زمینه حقوق بشر و نحوه رفتار آن با مردمش مایه انزجار است."

سیاست آمریکا در خاورمیانه و بخصوص در ایران اغلب در قالب ترویج حقوق بشر ارایه شده است. البته هیچکس منکر اهمیت چنین هدفی نیست. اما از دیدگاه مدافعین حقوق بشر در ایران حمله نظامی خارجی به این کشور تحقق آمال و اهداف آنها را با فاجعه بزرگی روبرو خواهد کرد.

تردیدی نیست که وضعیت حقوق بشر در ایران فاصله زیادی تا هدف ایده آل دارد. نیروهای امنیتی مدافعین حقوق بشر و فعالان مدنی را تحت تعقیب قرار داده، زندانی نموده و یا حتی مورد شکنجه قرار می دهند. روزنامه نگاران و نویسندگان به خاطر بیان نظراتشان مورد حمله قرار گرفته و روزنامه ها بطور مرتب تعطیل می شوند. زندانیان سیاسی در زندانها رنج می برند و دستگیری های خودسرانه امری معمول هستند. از اقداماتی نظیر صدور وسیع احضاریه ها برای مرعوب کردن منتقدین حکومت استفاده میشود.

با این وجود جامعه ایران در مقابل این فشارها مقاومت کرده و حاضر به سکوت نشده است. گفتن حقوق بشر همچنان زنده بوده و در سطوح پایین و بنیادین جامعه جریان دارد. فعالان مدنی حقوق بشر را مستحکمترین چارچوب برای دستیابی به اصلاحات پایدار دموکراتیک و نیز تکثرگرایی سیاسی می دانند.

خوانندگان آمریکایی شاید آگاه نباشند که سازمان های حقوق بشر ایران بسیار فعال هستند. پاییز گذشته هنگامیکه نیروهای امنیتی بیش از بیست روزنامه نگار و وبلاگ نویس را بطور غیرقانونی و به خاطر نوشته های آنها بازداشت کردند، تعداد زیادی از فعالان از جمله کانون مدافعان حقوق بشر، انجمن دفاع از آزادی مطبوعات و نیز انجمن دانشجویی دفاع از حقوق بشر برای آزادی آنها تلاش های وسیعی کردند.

این فریادها که همراه با حمایت جامعه جهانی و سازمان های حقوق بشر از جمله دیده بان حقوق بشر بود نهایتاً منجر به آزادی بازداشت شدگان شد. انتقاد از آزارهایی که بر بازداشت شدگان اعمال شده بود آنقدر بالا گرفت که حتی برخی از مقام های ارشد حکومت ایران خواستار آزادی آنها شدند.

سازمان های مستقل از اهمیت بسزایی برای ایجاد و جا انداختن فرهنگ حقوق بشر در ایران برخوردارند. اما تهدید به مداخله نظامی خارجی بهانه بزرگی بدست عناصر مستبد داده تا این گروهها را ریشه کن کرده و از گسترش فعالیتهای آنها جلوگیری کنند.

ناقصین حقوق بشر از این فرصت استفاده کرده و با زدن برجسب ستون پنجم دشمن به منتقدین، آنها را وادار به سکوت می کنند. مقام های ایران بدنبال تهاجم سال 1980 صدام حسین به ایران که موجب تحریک احساسات ملی گرایانه شد از این حربه برای سرکوب دگراندیشان استفاده کردند.

سیاست ریاکارانه آمریکا به هیچ وجه کمکی به وضع موجود نمی کند. با توجه به سکوت طولانی دولت آمریکا نسبت به نقض حقوق بشر بخصوص حقوق زنان توسط متحدین نزدیک این کشور در خاورمیانه نظیر عربستان سعودی، بنظر می رسد که تمرکز دولت بوش بر نقض حقوق بشر در ایران محملی برای دنبال کردن اهداف راهبردی بزرگتر باشد.

احترام به حقوق بشر در هر کشوری باید از اراده مردم نشأت گرفته و بخشی از یک فرایند اصیل دموکراتیک باشد. چنین احترامی هرگز نمی تواند با یک رویکرد تناقض آمیز یعنی بکارگیری نیروی نظامی خارجی به مردم تحمیل شود. تهاجم نظامی نه فقط حمایت مردمی از حقوق بشر را کاهش می دهد، بلکه به کشتار غیرنظامیان و نابودی نهادها و زیرساختارها و نیز بروز هرج و مرج و بی ثباتی منجر خواهد شد. احترام به حقوق بشر یکی از نخستین قربانیان چنین وضعیتی خواهد بود.

موثرترین راه برای ترویج حقوق بشر در ایران این است که علاوه بر حمایت های معنوی، جامعه جهانی مدافعین مستقل حقوق بشر را به رسمیت شناخته و بر پایبندی ایران به قوانین و کنوانسیون های بین المللی حقوق بشر که این کشور عضو آنهاست پافشاری کند. واداشتن حکومت ایران به پایبندی به این معیارهای بین المللی عالیترین هدف جنبش حقوق بشر می باشد. مداخله نظامی در ایران مطمئن ترین راه برای صدمه زدن به ما و دوران دسترس نگهداشتن این هدف می باشد.

شیرین عبادی برنده جایزه صلح نوبل در سال 2003 و بنیانگذار مرکز دفاع از حقوق بشر در تهران می باشد. هادی قائمی پژوهشگر سازمان دیده بان حقوق بشر است.